

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิของคนพิการ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 : ศึกษากรณีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิ ตามมาตรา 20 และศึกษาความคิดเห็นต่อสิทธิของคนพิการ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ศึกษาจากเอกสาร และเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้พิการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 3 เขต คือ เขตพญาไท เขตราชเทวี และเขตดุสิต จำนวน 285 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่า t-test ใช้โปรแกรม SPSS ผลการศึกษา ดังนี้

ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพโสด โดยมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่พิการทางการเคลื่อนไหว และพิการภายหลัง ลักษณะการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท การศึกษาด้านการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 ด้านแนวคิด และด้านวัตถุประสงค์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจและรับรู้ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นต่อสิทธิตามมาตรา 20 ในด้านการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนบริการทางการศึกษา บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ บริการทางสังคม และบริการสิทธิอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าข้อมูลทั่วไปด้านอายุ ระดับการศึกษา การมีรายได้และประเภทความพิการ ที่แตกต่างกันมีการรับรู้สิทธิตามมาตรา 20 แตกต่างกัน ส่วนการศึกษาด้านความคิดเห็นต่อสิทธิตามมาตรา 20 พบว่าสิทธิด้านบริการทางสังคมในเรื่องคนพิการตาบอด 1 ข้างสามารถขอทำใบอนุญาตขับรถสำหรับคนพิการได้มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ในด้านบริการทางการศึกษา บริการทางด้านอาชีพ และบริการทางสังคม ที่ยังไม่ครอบคลุมผู้พิการแต่ละประเภท ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวคนพิการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ รวมถึงมีการรณรงค์ในเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวคนพิการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องบริการสิทธิอื่น ๆ ให้กับคนพิการทุกประเภท เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เป็นพระราชบัญญัติฉบับใหม่ และมีสิทธิต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นให้แก่คนพิการ แต่คนพิการยังไม่รับรู้สิทธิใหม่ ๆ ได้